

מחקר מדעי ראשון מסוגו בארץ, שנערך על-ידי המכון לחקר חברתי שימושי, חושף חיי המין - התנאי לאושר

- כמה פעמים אתה מקיים יחסי מין עם אשתך?
(בחר אחת מתוך התשובות הבאות)
1. פעם בחודש או פחות.
 2. פעמיים-שלוש בחודש.
 3. פעם בשבוע.
 4. פעמיים-שלוש בשבוע.
 5. ארבע-חמש פעמים בשבוע.
 6. כל יום או יותר.

● כמה זמן נמשכות הפעולות המיניות (נשיקות, ליטופים, חיבוקים)?

בידם הומר למחקר על חייה המשפחה בישראל. זהו מחקר שהמכון למחקר חברתי שימושי בירושלים, בהנהלתם של פרופסור אוריאל פואה ופרופסור לואי גוטמן.

תוך זמן קצר עשה לעצמו מחקר של הפרופסור פואה שם בארץ, כמחקר קניסי הישראלי.

*** זיאלוג חוקר אדם

פרופסור אלפרד קינסי, זיאלוג אמריקאי, נטל על עצמו לפני כעשרים שנה לערוך מחקר על התנהגות המינית

מופיעות גם שאלות מסוג אחר, כאלה ש- לפיהן אפשר לשייך את כל אחד מבני הזוג לאחת מקבוצות האופי המוגדרות. שאלות אלה מופיעות בצורת סיפור קצר, של משפט אחד או שניים, שהמראיין מס- פר לנשאל, ומבקש ממנו לשמוע את תגו- בתו עליו.

*** סיפורים לזוגות נשואים

● **כרהם** מתייחס לאשתו בחיבה ר- מגלה נכונות לעזור ולדאוג לה. זהו סיפור לדוגמא שהמראיין מספר לנש- אל. הנשאל צריך להשיב על השאלה: "ה- אם אתה נוהג כלפי אשתך כמו הבעל ש- בסיפור?"

כל נשאל מתבקש לחתת את דעתו על 48 סיפורים המסופרים לו, שחציים מת- ייחס אליו וחציים מתייחס אל אשתו.

סיפורים לדוגמא:

- רבקה חושבת את בעלה למוצלח מאוד ומעריכה ביותר את אישיותו ואת מעשיו.
- יעקב מתייחס לאשתו כבעל וב- סינה; הוא מגלה כלפיה דחיה וחוסר רצון טוב.
- רחל היא אשה המחוסרת לגמרי בס- חון והערכה עצמית ואינה סומכת על עצ- מה ועל מעשיה.
- כדי לבדוק את דיוק ההבחנה של הנש- אל, הוא נשאל שאלה נוספת:

● **תאר לעצמך שאנחנו מקרי- אים אותו סיפור לאשתך. נחש- מה תגיד אשתך על הבעל שבי- סיפור:**

1. תניד שאני דומה לו מאוד.
2. תניד שאני דומה לו די הרבה.
3. תניד שאני דומה לו קצת.
4. תניד שאני לא דומה לו כל-כך.
5. תניד שאני לא דומה לו בכלל.

הסתבר שחלק גדול מן הבעלים לא היה יכול לסמוך על דעתו שלו, בקשר לכל אחד משלושת הסיפורים. רובם הגדול הסתפק בכך שקבע: היא תניד שאני דומה לו קצת. שיטה נוספת לקביעת ההשתייכות של הנשאל היא באמצעות ציורים והשמעת קולות.

בפני המראיינים הוצגו סדרות של ציור- רים. בכל ציור נראים שני בני-הזוג ב- הבעות פנים שונות ובמצבים שונים. כך, למשל, בסידרה של ציורים המראים כיצד אשה מגישה ארוחה לבעלה, נראה הבעל - פעם כועס, פעם שבע-רצון, פעם עצוב ו- פעם עליון. על הנשאל היה לבחור בתמונה, המביעה לדעתו את צורת התנהגותו, במק- רה כזה.

עד מהרה התברר לשואלים, כי הניסוי החזותי הנה לא הצליח. הציורים לא הצ- ליחו להביע גיחון רב של רגשות, כמו זה שאפשר להביעו במילים.

נסיון אחר בתחילת המשאל נעשה על- ידי השמעת קולות חסרי כל מובן. המאוי- גים שמעו רק את הטון של הדיבור. פעם היה זה טון צעקני ובפעם אחרת טון רך. הם היו צריכים לקבוע, איזה טון שולט בשיחות שלהם עם נשותיהם במצבים מיר- חיים, כמו למשל, בשעה שהם מוצאים ש- החלוצה שלהם לא גוהצתה.

גם דרך זו של שאלות נמצאה בלתי- יעילה, לפחות בתנאי הארץ. כי מה שנשמע באוזני בני משפחה מערבית כטון של צע- קה או גערה, נשמע באוזני בני משפחה מעדות המזרח כטון של דיבור רגיל או אפילו של צורת בקשה.

*** מגע, מניעה וכד השאר

● **די לחקור** את הקשר בין שביעות הרצון לבין חי המין שלהם, צרף המר- פסור פואה לשאלונו מספר שאלות ה- עוסקות בשטח זה בלבד. הנשאלים הת- בקשו לענות על השאלות הבאות:

- **האם יחסי המין שלך עם אשתך משביעים רצון?**

 1. בדרך כלל כן.
 2. לפעמים.
 3. לעיתים רחוקות.
 4. אף פעם לא.

בכך, שהם הביאו תועלת מרובה לחברה האמריקאית. קינסי חשף במחקרו סתמים ובעיות, שאנשים נמנעו מדבר עליהם ב- חברה הגונה, הביא עלידייך שיחזור מ- הסבכים למיליוני אנשים שחששו שהת- נהגותם המינית מופרעת, ולהתעניינות ציבור- רית בטיפול בבעיות מין.

אומנם, חלק מן השאלות המופיעות ב- שאלונו של הפרופסור פואה, מזכירות במידת-מה את מחרי קינסי, אלא שלמעשה אין שום דמיון ביניהם. פואה עצמו אף מגחך למשמע הכינוי "דו"ח קינסי הישר- אלי" שדבק במחקרו. כי מחקרו של פואה עוסק בחקר חיי המשפחה הישראלית, על כל צדדיה.

השאלות העוסקות בענייני מין בדו"ח של פואה, תופסות אך חלק קטן מהשאלות ה- מוצגות לנשאלים. עיקר הדגש מושם על שאלות מסוג אחר:

● אילו היית רווק, האם היית רוצה להתחתן עם אשתך?

1. אני בטוח שלא הייתי רוצה.
2. אולי לא הייתי רוצה.
3. אולי כן, הייתי מתחתן איתה.
4. כן, הייתי מתחתן איתה.
5. אני בטוח שהייתי מתחתן איתה.

● האם כעל צריך לחשוב על התנהגותו עם אשתו?

1. הרבה מאוד.
2. ברוב המקרים.
3. לפעמים.

● מה חשוב יותר?

שבעל יקבל את אשתו כמו שהיא, או שבעל ישתדל שאשתו תצליח ותתקדם?

● האם אתה מרוצה מנשואיך?

1. בכלל לא מרוצה.
2. לא כל-כך מרוצה.
3. לפעמים מרוצה, לפעמים לא.
4. מרוצה.
5. מרוצה מאוד.

*** חוקר חבוש כיפה

● **תשובות על שאלות אלה עשויות ל- הצטרף לתמונה מלאה על דמותו האופי- יינית של התא המשפחתי שהתגבש בישי- ראל, או אם בכלל כבר קיים תא אופייני שכזה.**

לצורך קבלת התשובות נבחרו 300 מש- פחות ירושלמיות, הצריכות לשמש כמדגם למשפחות ישראל. 120 מתוך 600 בני הזוג שנחקרו היו בגילים בין 20 ל-30. 29 אחוז מהם היו בגיל שבין 30 ל-40, 23% - 50-40 שנה. 19% - 60-50 שנה ו-9% בלבד היו בני 60 ומעלה.

רוב הנשאלים לא היו נשואים יותר מ- פעם אחת. רק 5 אחוז מהם היו נשואים שהתגרשו קודם לכן. למעלה ממחציתם נימ- נתה על ותיקי הארץ הנמצאים בה יותר מ-20 שנה. 21 אחוז מהנשאלים היו עולים חדשים הנמצאים בארץ משנה עד עשר שנים, ו-27 אחוז נמצאים בארץ בין עשר לעשרים שנה.

הרכב מעין זה של הנשאלים, המתאים פחות או יותר למצבם של אזרחי המדינה, יכול להוות מדגם סטטיסטי.

כאשר ניגש פרופסור פואה, לילד פארמה שבאיטליה ובוגר הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטה העברית בירושלים, שהיה ב- שעתו חבר קיבוץ יבנה, לביצוע המחקר שלו, הוא יצא מתוך כמה הנחות-יסוד, המבוססות על מחקרים פסיכולוגיים של חוקרים אחרים.

הנחת-היסוד העיקרית של פואה, שהוא איש דתי וחובש כיפה, היא שניתן לחזות מראש, באופן תיאורטי, את טיב יחסיהם של שני בני-זוג במשפחה, אם יודעים מ- ראש מה היא ההתייחסות האופיינית לכל אחד מבני הזוג כלפי עצמו וכלפי אחר. בשפה פשוטה יותר: פואה ניסה להוכיח, כי ניתן לקבוע מלכתחילה מה תהיה צורת היחסים במשפחה, אם יודעים מראש מה הן תכונותיהם של שני בני-הזוג.

לכאורה אין בזה חידוש רב. החידוש של פואה הוא, שהוא הגדיר את שמונה תכונות-היסוד האפשריות לפיהן ניתן לק- בוע את טיב היחסים המשותפים. לכן, בצד השאלות המכוננות הלימוד על טיב היחסים השוררים במשפחה הנחקרת,

איך אתה מתייחס לאשתך?

האם הדוגמה המוגשת בתמונה זו מתאימה ל- חווי חייך? יחסי הכבוד וההערכה ההדדיים נקבעים על-ידי אופיו המיוחד של כל בן-זוג.

● בוקים) הקודמות למגע המיני עצי- מו?

1. זמן ממושך למדי.
2. רק כמה דקות.
3. זמן קצר ביותר.
4. בכלל לא קיימות פעולות כאלה.

שאלות אלה אינן מסוג שאנשים נוהגים לשאול את עצמם לעתים קרובות. על אחת כמה וכמה מעטים האנשים שיהיו מוכנים להשיב עליהן לזר.

אולם כמה מאות זוגות נשואים ירושל- מיים הועמדו בחודשים האחרונים בפני הבעיה: לענות או לא לענות?

בבתיהם של משפחות שונות, ממשפחות של ותיקי-הארץ עד למשפחות עולים חד- שים מכורדיסטאן, ביקרו צעירים, לאחר חי- כרות קצרה, ביקשו מבעלי-הבית לענות על שורת שאלות אינטימיות עד מאוד, הנוג- עות לעניינים שבינו לביניהם.

השואלים, רובם סטודנטים לא נשואים, שעברו הכשרה מיוחדת לשיחה עם זרים בנושאים עדינים אלה, היו מעוניינים בתשר- בות ענייניות ומדוייקות על חקירותיהם. מספר רב ככל האפשר של תשובות על השאלות שנשאלו בראיונות אלה, היה נתן